

Olvasási stratégiák bevezetése az alsó tagozatban

8 hetes kísérleti olvasástanítási program

Az alábbi programot professzor dr. Steklács János (Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Nevelés- és Oktatásméleti Tanszék tanszékvezetője) ajánlásai alapján készítettem el.

A program célja: a 4. 5. 6. és 7.osztályosok körében a szövegértési képességek fejlesztése tudatos olvasási módszerekkel, a tanulók fantáziájának bevonásával, belső képi gondolkodásuk fejlesztésével, beszédképességük és gondolkodási képességük fejlesztésével. A program alapvetően segíti majd a tankerületi mérés eredményeinek fejlesztését is.

A program megvalósulásának tervezett ideje: 8 hét.

Arra számítunk, hogy a program végére a tanulók megtanulják az új olvasási stratégiát, s esetleg néhány szülőt is be tudunk kapcsolni az esti meseolvasáshoz kapcsolódóan az olvasási szokások megváltoztatásába. Az 5. osztályban a természetismeret, társadalomismeret szövegeit is érdemes bevenni a jósló olvasás programjába.

A kipróbáló tanítók, tanárok számára biztosítjuk: a bemeneti és kimeneti egyszerű tesztet (20 perc), valamint a kipróbáláshoz kapcsolódó szövegek feldolgozásához adunk rövid tanári útmutatót, bonyolultabb szövegek esetében az SNI-s tanulók számára ajánlunk rövidített szöveget minden hétre (a szövegek nagyrészt a 4. 5. és 6. 7. tankönyvekből valók, de választunk rövid, vicces, érdekes, a tanulókhoz közelálló szövegeket is).

A 8 hét az alábbi táblázat alapján folyik:

A választott olvasási stratégia	Mit jelent a gyakorlás?
Olvasás előtti stratégiák gyakorlása (1. héttől folyamatosan)	címből jóslás, szöveg átfutása, áttekintése, ismerkedés az íróval, költővel, esetleg beleolvasás a szövegbe, anticipáció (azaz következtetések a szövegre, majd ezeknek az ellenőrzése), előzetes tudás feltérképezése
Folyamatolvasás gyakorlása (2. héttől folyamatosan)	a szöveg megállítása, kérdésekre válaszok a szöveg alapján; a szövegrészletek előtt, között és után szövegértést fejlesztő gyakorlatok
Belső képek alkotása (3. héttől folyamatosan)	a szöveg megragadása minél több érzékszerven keresztül, belső „szemmel” látás, megtapasztalás
Összefoglalás (4. héttől folyamatosan)	kizárólag a szöveg alapján információk szerzése (szereplők és tulajdonságaik, történetkeret)
Konklúzió (4. héttől folyamatosan)	tanulók véleménye a szövegről, az íróról

Szintézis (4. héttől folyamatosan)	olvasás közbeni felvetések és olvasás után a jóslások bekövetkezésének magyarázata, következtetések levonása, esetleg új szövegek megalkotása
------------------------------------	---

(a fenti táblázat dr. Steklács János ajánlásai alapján készültek)

Az 5 – 8. héten az egy hónap alatt megtanult stratégiák ismétlése zajlik.

A program során minden héten egy irodalmi szöveggel és egy ismeretterjesztő szöveggel vagy egy matematika szöveges feladattal vagy egy más tantárgy (pl. ének) szöveggel ismerkednek meg így a tanulók. A szövegek többségét a tankönyvekből választjuk, egy – egy szöveget más mesekönyvekből vagy ismeretterjesztő oldalokról ajánlunk. A szövegeket az SNI-s és gyengén olvasó tanulók számára rövidíteni kell.

Az órák módszertanát tekintve a gyakori írásbeli érintkezéssel, valamint a szociális interakciók számát szeretnénk növelni (előbbi azt jelenti, hogy a tanulók sokat írnak, rajzolnak, az utóbbi pedig, hogy párban, csoportban is dolgoznak a munka során, esetleg differenciált feladatokon is).

Kropf Hajnalka, TudásÉlmény Nonprofit Kft.